

etmaal verloopt met niet-studeeren, want anders had de uitkomst wel kunnen zijn, dat wij maar 9 weken in de inwendige geneeskunde hebben gestudeerd, en dat is toch wel heel weinig.

Gemakkelijk weerstaan wij de verzoeking, nog meer van die malligheid over te nemen; den heer VAN HOLTHE TOT ECHTEN, die zich, door het eerste nummer van het blad eigenlijk in te leiden, op het tableau de la troupe heeft begeven, kan een eigenaardige nederigheid niet worden ontzegd. Alleen het advertentieblad verdient onze aandacht. Daar vinden wij tusschen bekende kwakzalvers — ook MOT en het Staphorster Boertje treft men er aan — en kwakzalversmiddelen de volgende openhartige ontboezeming: „Genezers!! Dit blad wordt geraadpleegd door hen, die hulp bij wettelijk onbevoegden zoeken; wanneer zij die van artsen niet meer kunnen verwachten.... Adverteer dus in dit blad! Gij dient daarmede uw zaak, die van de hulpzoekenden en ook de onze”. Die willen ten minste weten, waarom het hun te doen is. De groot-kwakzalvers onder de leuze „voor recht en vrijheid” leggen hun troeven niet zoo bloot op tafel.

AANKLACHT WEGENS DOELMATIGE BEHANDELING. — Een Duitsche geneesheer had bij de behandeling van een breuk in een handgewricht, het herstel der verrichting in de eerste plaats in het oog houdend, zoo spoedig mogelijk bewegingen doen uitvoeren. De dankbare lijder heeft toen een aanklacht tegen hem ingediend, omdat hij het gebroken lid niet gefixeerd had. Het Oberlandesgericht te Hamburg heeft de klacht afgewezen, en nadrukkelijk betoogd, dat het gevaar voor stijfheid en ongeschiktheid voor den arbeid juist door het fixeeren verband zeer vergroot wordt, en dat de zienswijze van den beklagde door de meest bevoegden gedeeld wordt (*Deutsche med. Wochenschr.*). Zóó goed kan een arts het niet maken of, waar de zeden tot zulke klachten geneigd zijn en advocaten zich laten vinden, om ze te steunen, kan hij voor de rechtbank worden gebracht.

ALWEDER DE ARTSEN EN DE UITDEELING VAN LEVENSMIDDELEN. — In het *Handelsblad* behandelt een briefschrijver van het land de moeilijkheden, waarin daar de artsen nog steeds worden gebracht, doordat de toewijzing van sommige levensmiddelen afhankelijk wordt gesteld van een verklaring van den behandelenden geneesheer. Na te hebben betoogd, dat weigering van briefjes aan alle of een deel van de plotseling bij menigte opduikende maaglijders den arts twist en vijandschap zal berokkenen, zegt hij: „Blijft dus slechts over, dat hij iedereen, die erom vraagt, wél een attest geeft. Vat hij zijn taak ten aanzien van de gemeenschap buiten zijn praktijk zeer conscientieus op, dan kan hij voor elk geval, waarin verstrekking van extra-levensmiddelen eigenlijk niet noodig is, een geheim briefje schrijven aan de distributie-autoriteiten, — maar dat wordt voor hem une mer à boire, en het zal dus al gauw slabakken.

De praktijk is dan ook, dat de levensmiddelen, die op attest van medici worden verstrekt, in veel meer gevallen worden afgegeven, dan inderdaad noodig is. En de uitspraak van een der medici, die ons over het geval sprak, was dan ook woordelijk: Wanneer gij bij de distributie van dat beetje rijst, dat de „Nieuw-Amsterdam” mischien heeft meegebracht, weer de dokters er bij gaat halen, dan is het gauw opgegeten. Laten zij ons toch alsjeblieft er buiten houden”.

Het is onbegrijpelijk, dat dit alles, zoo vaak het ook is gezegd, nog niet tot het begrip van alle bewindslieden is doorgedrongen, of dat zij er onverschillig voor kunnen blijven, dat het schaarsche voedsel nog langer te grabbelen wordt gegooid voor allen, die zich niet schamen, om hun dokter met voorgewende klachten of min of meer dreigende wenschen op het lijf te komen, zoodat het toekijken weer voor de eerlijken en bescheidenen zal zijn.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

MIDDENSTANDSZIEKTEVERZEKERING.

Bij het lezen der praeadviezen over dit onderwerp uit de verschillende afdeelingen, trof mij het meest, hoe weinig het principiele punt in het oog gehouden is, waarop ik vroeger wees, dat wij thans uitsluitend moeten handelen over maatschappijen, die

geen geneeskundige hulp verschaffen. Zonder hierop breeder in te gaan, neem ik ook nu ditzelfde als uitgangspunt. Wanneer men vraagt, welke verhouding bestaan zal tusschen die maatschappijen en de behandelende dokters, dan moet het eenige juiste antwoord luiden: *geen verhouding.* In de eerste plaats zal uit de a.s. algemeene vergadering zeer duidelijk naar buiten moeten bekend worden, dat de dokters steeds de patiënten, nooit de maatschappijen, als hun schuldenaars zullen beschouwen, dat zij aan de patiënten hun rekeningen zullen sturen, van hen betaling zullen vorderen, desnoods in rechte en bij dit alles met de maatschappijen niets te maken zullen hebben. Hoezeer dit noodig is, bleek o. a. uit een mededeeling in de afdelingsvergadering hier, dat een patiënt bezwaar had gemaakt tegen een rekening van f 150.— voor een operatie, omdat hij bij een maatschappij voor f 50.— bij operatie verzekerd was.

Als dit nu zoo is, dan is er ook geen enkele reden van onze Maatschappij om zich met die verzekeringsinstellingen te bemoeien. Dit zou dan ook m. i. het ontwijfelbaar juiste standpunt zijn, indien men hier niet rekenen moest met de mogelijkheid van misbruiken van de zijde der patiënten en van die der dokters (misschien ook van beide in onderling overleg). Hoe de maatschappijen zich tegen misbruiken van de zijde der patiënten zullen vrijwaren, zal ik korthedshalve geheel onbesproken laten. Iets anders is het met misbruiken van de zijde der dokters (onnoodige bezoeken, te hooge bedragen). Waar die voorkomen, zal de dokter er bij kunnen blijven, dat hij slechts den patiënt als zijn tegenpartij kent, maar zonder ook hier op bijzonderheden in te gaan, wil ik in het algemeen op de mogelijkheid wijzen, dat dan de verzekeringsmaatschappij op de een of andere manier „er achter zal zitten”. Met het oog op die mogelijkheid kan eenige bemoeiing van de zijde onzer Maatschappij noodig zijn. M. i. zal men dit eenvoudig aan de reeds bestaande organen — de afdelingsraden — kunnen overlaten. Ik kan mij echter voorstellen, dat men hiervoor een afzonderlijke commissie wenschelijk vindt. Verder dan het instellen van zulk een commissie moeten wij echter in geen geval gaan.

's-Gravenhage, 11 April 1918.

Dr. D. SNOECK HENKEMANS.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

De militair-geneeskundige dienst.

In Juli 1916, eenigen tijd, nadat in de Tweede Kamer de geneeskundige dienst bij het leger een onderwerp van uitgebreide besprekingen had uitgemaakt¹⁾, werd door den toenmaligen minister van oorlog een commissie ingesteld, die tot taak zou hebben, hem voor te lichten omtrent de werking van den geneeskundigen dienst der landmacht, opdat blijke, of de zieke soldaat in het leger een doelmatige behandeling en verzorging verkrijgt, en zoo niet, welke maatregelen ter verbetering dan dienen te worden genomen. De commissie bestond uit²⁾: dr. W. P. RUYSCH, voorzitter, generaal-majoor P. P. C. COLLETTE, dr. J. KUIPER, gep. dir. O. v. G. Iste kl. A. VAN DE MOER, inspecteur van den geneeskundigen dienst der landmacht A. A. J. QUANJER, J. G. SCHEURER, arts, lid der Tweede Kamer, dr. N. P. VAN SPANJE, mr. dr. J. H. W. Q. TER SPILL, lid der Tweede Kamer, en mej. G. ZUIDEMA, adjunct-directrice van het Haagsche gemeente-hulpziekenhuis, terwijl als secretarissen dienst deden W. F. VELDHIJZEN, O. v. G. 2e kl., en mr. M. VAN DER FEEN. De laatste werd in Januari 1917 vervangen door mr. TH. CH. KRÄMER. Den 15den Juli 1916 werd de commissie reeds door den minister geïnstalleerd en toog terstond aan het werk om haar omvangrijke en belangrijke taak ten uitvoer te brengen. In November 1917 is zij met die taak gereedgekomen en heeft den minister een omvangrijk rapport aangeboden, dat dezer dagen in druk verschenen is en waarvan onze redactie een exemplaar van den minister van oorlog mocht ontvangen, waarvoor wij

1) Zie *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde*, 1916, I, bldz. 1985, 2088 en 2226.

2) Zie *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde*, 1916, II, bldz. 262.